

8 Μαρτίου, Ημέρα της Γυναίκας: Ο Ρήγας Βελεστινλής για τη γυναίκα

Με την ευκαιρία της Ημέρας της Γυναίκας στις 8 Μαρτίου ας αναφερθούν οι ιδέες του επαναστάτη Ρήγα Βελεστινλή για τη γυναίκα, όπως αυτές αποτυπώνονται στις τρεις χαρακτηριστικές περιπτώσεις που συλλέχθηκαν από τα έργα του και εκφράζουν τις σχετικές απόψεις του.

Γνώριζε ο Ρήγας τον σημαντικό ρόλο της γυναίκας-μητέρας στην διάπλαση των παιδιών, των πολιτών της δημοκρατικής του πολιτείας, που οραματίζονταν να δημιουργήσει στον Βαλκανικό χώρο και τη σημασία της μόρφωσής της για να ανταπεξέλθει σε αυτές τις ανάγκες της ανατροφής τους. Γι' αυτό και κατά τη μετάφραση του γαλλικού κειμένου ο Ρήγας προσθέτει στα «Δίκαια του Ανθρώπου», άρθρο 22, πως η μόρφωση θα είναι όχι μόνο για τα αγόρια, αλλά και για τα κορίτσια. Κατ' αυτόν τον τρόπο για πρώτη φορά, το 1797, αναγράφεται σε συνταγματικό κείμενο ότι η εκπαίδευση θα είναι για όλα τα παιδιά, αγόρια και κορίτσια. Χαρακτηριστικά ο Ρήγας αναγράφει με έμφαση: *«Η πατρίς έχει να καταστήση σχολεία εις όλα τα χωρία δια τα αρσενικά και θηλυκά παιδιά»*.

Επίσης στο Σύνταγμά του, το άρθρο 109, ο Ρήγας τονίζει ότι και οι γυναίκες θα εκπαιδεύονται στην τακτική του πολέμου, όπως και οι άνδρες, θεωρούμενος ίσως κατ' αυτόν τον τρόπο ο εισηγητής της ισότητας των δύο φύλων: *«Όλοι οι Έλληνες είναι στρατιώται. Όλοι πρέπει να γυμνάζωνται εις τα άρματα και να ρίχνουν εις το σημάδι. Όλοι πρέπει να μανθάνουν την τακτικήν. Ως και αι Ελληνίδες βαστούν μιζδράκια [τόξα] εις το χέρι, αν δεν είναι επιτήδεια εις το τουφέκι»*.

Ακόμη στο πρώτο του βιβλίο *«Σχολείον των ντελικάτων εραστών»*, το οποίο εκδόθηκε στη Βιέννη το 1790 και που θεωρείται ως το πρώτο κείμενο στο νέο είδος του μυθιστορήματος, ο Ρήγας σε μια υποσημείωση τονίζει την ωραιότητα της Ελληνίδας γυναίκας. Συγκεκριμένα στο γαλλικό κείμενο ο Γάλλος συγγραφέας Βρεπτόνε γράφει ότι η Παρισιάνα νέα γυναίκα είναι η ωραιότερη της οικουμένης. Και ο Ρήγας στην υποσημείωσή του επισημαίνει την ωραιότητα της Ελληνίδας, τονίζοντας ότι ο συγγραφέας κάνει λάθος. Συγκεκριμένα γράφει: *«Εις αυτό ως φιλόπατρις με φαίνεται πως έχει λάθος ο συγγραφεύς. Είναι παντού καλούτσικες, έχομεν και ημείς τις εδικές μας. Η ωραιότης των Ελληνίδων έγινε παροιμία εις τους Ευρωπαίους. Θέλοντας να εκφράσουν ένα ωραίον πλάσμα λέγουν, "Voilà une beaute Grecque", να μία Ελληνική ωραιότης»*.